

Informace z jednání Komoditní rady pro mléko a hovězí maso ze dne 5. 12. 2024

10.12.2024 - | Akademie věd České republiky

V úvodu jednání předseda komoditní rady Leoš Říha přivítal hosty, seznámil přítomné s programem a shrnul informace o stavu sektoru. Hlavním tématem byla nová protierozní opatření DZES 5, v rámci kterých má být přesunuto 65 % půdy do kategorie erozní ohroženosti. Ve státech EU se toto procento pohybuje v rozmezí od 10 do 30 %. Česká republika by tak měla absolutně nejvyšší procento z celé EU. AK ČR opakovaně odmítá takto přísně nastavené podmínky a navrhuje, aby podmínky byly povinné na půdách silně ohrožených erozí (SEO) a na půdách mírně ohrožených (MEO) byly pouze doporučené a řešily se pouze skutečné erozní události místo zavádění plošných opatření. V rámci připomínkového řízení AK ČR navrhuje udělit výjimku pro pěstování brambor a kukuřice na MEO půdách k zajištění krmivové základny pro hospodářská zvířata a zejména pak zařadit obiloviny do skupiny plodin s vysokou ochrannou funkcí.

Dále předseda hovořil o ESG reportingu, který se zaměřuje na transparentní hodnocení a reportování o dopadech firmy na environmentální a sociální aspekty a způsob řízení firmy. Tato směrnice platí od roku 2024 pro velké podniky a postupně bude zavedena i pro menší firmy, včetně zemědělců zapojených do spolupráce s obchodními řetězci. Zemědělci, kteří budou ESG standardy plnit, mohou získat lepší přístup k financování nebo výhodnějším kontraktům.

Předseda dále informoval členy komoditní rady o průběhu řešení přestupků týrání zvířat. AK ČR v reakci na tuto událost vytvořila pracovní skupinu k řešení mediální kampaně aktivistů proti chovům hospodářských zvířat, se kterou spolupracuje mimo jiné na tvorbě etického kodexu. Ten bude sloužit jako manuál správného zacházení s hospodářskými zvířaty, aby k podobným individuálním selháním zaměstnanců nedocházelo.

Jako první z hostů vystoupil vrchní ředitel Sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání Petr Jílek z Ministerstva zemědělství a seznámil přítomné s aktuálními informacemi. V roce 2025 bude otevřen nový podprogram pro welfare v chovech ovcí a koz. Také již byly zveřejněny Zásady národních dotačních titulů pro rok 2025, jejichž rozpočet dosahuje výše 3,75 mld. Kč. Prioritou MZe je podporovat živočišnou výrobu, proto je na dotační titul 20. Zlepšení životních podmínek v chovech pro rok 2025 alokována částka ve výši 1,44 mld. Kč. Výplatu titulu 20. A (welfare dojníc) za rok 2024 připravuje MZe na leden 2025. Harmonogram výplat národních dotací je k dispozici na stránkách MZe. Dále uvedl, že v rámci standardu DZES 5 budou obiloviny převedeny mezi plodiny s vysokou ochrannou funkcí. Nyní probíhá debata, zda budou převedeny jařiny, ozimy nebo oboje. Mezi MZe a MŽP probíhá diskuze o návrhu AK ČR zavést nová půdoochranná opatření na půdách MEO pouze jako „doporučená“ a na půdách SEO jako „povinná“. S tím by souviselo přísnější nastavení progresivního sankčního systému, ve kterém budou sankce udělovány již od první erozní události. Ve věci nařízení o odlesňování, které mělo platit již nyní se podařilo společným jednáním dosáhnout u Evropského parlamentu a Evropské komise odložení nařízení o rok tak, aby možné připravit plnohodnotný a funkční systém. Dohodnuta je rovněž klauzule, že platnost nařízení bude možné opět odložit v případě, že pro něj nebudou plně zajištěny provozní podmínky.

Následně vystoupil prezident AK ČR Jan Doležal. V úvodu svého vystoupení požádal zástupce MZe o

zahájení diskuse k nastavení podmínek pro ekoplatbu, protože pro některé zemědělce bez živočišné výroby bude obtížné požadované podmínky splnit. Dále podotkl, že zemědělci se mají od příštího roku řídit novými půdoochrannými technologiemi, které stále nejsou ve finální verzi. Prezident také vyjádřil obavy k nové podmínce tzv. sociální kondicionality, v rámci které, by zemědělské podniky musely splnit určité úrovně zacházení se zaměstnanci, a to především z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví, ale také řešení přesčasů a další. V případě nesplnění může dojít ke snížení dotace od 3 % až do výše desítek %. Aktuálně při tom ale není k dispozici žádná metodika, kterou by se mohli zemědělci řídit.

Dále hovořil o dění v EU, kde byla schválena nová komise v čele s Ursulou von den Leyenovou. Ta je nyní na summitu v uruguayském hlavním městě Montevideo, kde se chystá uzavřít dohodu se zeměmi Mercosur (pozn. dohoda byla podepsána). Dohodu podporují státy jako je Německo, Španělsko a Portugalsko, proti je naopak Francie, Polsko či Itálie. Dohodu musí nyní ratifikovat členské státy a zemědělci zde většinově doufají v prosazení blokační menšiny. I přes nastavené kvóty na dovoz zemědělských komodit je zřejmé, že dojde k přetlaku produktů na evropském trhu a tím k poklesu cen, nehledě na to, že jihoamerická produkce nesplňuje EU parametry kladené na naše zemědělce.

Dále dostal slovo ředitel Státní veterinární správy Zbyněk Semerád, který přítomné seznámil s aktuální situací kontrol v návaznosti na ochranu zvířat a s nakažovou situací katarální horečky ovcí. Aktuálně probíhají šetření a kontroly na farmách, protože Státní veterinární správa obdržela další podněty. V důsledku rozšíření nákazy katarální horečky ovcí ztratila Česká republika statut infekce prosté země pro vývoz skotu. Dle legislativy EU může být zákaz vývozu zrušen po 60 dnech bez aktivity bodavého hmyzu. Na základě monitoringu bylo 28. listopadu 2024 vyhlášeno v ČR období bez této aktivity. V rámci EU je obchodování umožněné se státem s výskytem nákazy pouze za podmínek stanovených daným státem. Aktuálně v EU 14 států stanovilo podmínky a 13 států podmínky nestanovilo. Co se týče zemí třetího světa, vyžaduje většina států certifikaci, že dotčený stát je 12 měsíců bez výskytu nákazy, proto se vývoz do těchto států zastavil. Podařilo se vyjednat výjimku se Srbskem, které požaduje negativní serologické vyšetření 14 dní a virologické vyšetření maximálně 5 dní před přesunem. Vývoz je také pozastaven do Uzbekistánu, Ázerbájdžánu a Kazachstánu z důvodu zákazu převozu skotu přes území Ruské federace. Nyní v období bez aktivity tiplíka ČR poslalo prostřednictvím velvyslanectví do Ruska žádost o udělení výjimky.

Komoditní rada přijala informaci o cenovém vývoji mléka a hovězího masa v posledních měsících. Konstatovala, že cenový růst reaguje na pokles stavu skotu v EU v posledním období a náročností provozů na vstupy. Cenový růst v mléce v ČR je nižší než ve většině okolních zemí.

V závěru jednání členové komoditní rady diskutovali o nastavení správných postupů k řešení složitých situací v chovech hospodářských zvířat, při manipulaci se zvířetem a ošetřování dle podmínek zákonů a nařízení. Panovala shoda k vytvoření etického kodexu, který bude sloužit jako edukační pomůcka pro zaměstnance zemědělských podniků.

<https://www.akcr.cz/txt/informace-z-jednani-komoditni-rady-pro-mleko-a-hovezi-maso-ze-dne-5-12-2024>